

Kobujutsu algemeen (voorblad)

Het Ryukyu Kobujutsu (kortweg Kobujutsu) is een traditionele oosterse vechtkunst die afkomstig is van de Ryukyu eilanden archipel dat onderdeel is van Japan. Het Kobujutsu is een gewapende vechtkunst die zich richt op het trainen van een achttal houten en metalen hand wapens.

Het Kobujutsu is de grootste stijl binnen het Kobudo (oude krijgskunsten) dat afkomstig is van Okinawa. Okinawa is het grootste eiland van de Ryukyu archipel.

Tot het begin van de 20^e eeuw waren het karate en kobujutsu (of onderdelen ervan) meer met elkaar geïntregeerd waarbij er dus zowel gewapend en ongewapend samen getraind werd. Nadat het Karate werd geïntroduceerd in Japan werd het gewapende deel eraf gelaten, deels omdat Japan zelf een heel grote traditie had in vele wapensystemen. Vanuit deze gezamenlijke geschiedenis zijn veel parallellen binnen het Karate en Kobujutsu te vinden zoals dezelfde techniek benamingen en standen. Deze gelijkenissen zorgen ervoor dat ze elkaar aan vullen en ze eenvoudig samen te trainen zijn.

De verschillende wapens waren voorheen verspreid over verschillende meester en stijlen. Het was Shinken Taira, leerling van o.a. Yabiku Moden Sensei die alle bekende wapen kata, verspreid over 8 wapens verzamelde en in een systeem onderbracht. Inoue Motokatsu werd Taira Shinken's hoogst gegradueerde student. In augustus 1969 verkreeg hij zijn Hanshi certificaat. Dit is de hoogste lerarentitel. Inoue Motokatsu heeft alle kobujutsu kata direct onderwezen gekregen van Taira Shinken. In opdracht van Taira Shinken heeft hij het kobujutsu verder gesystematiseerd: van ieder wapen heeft hij basisvormen (kihon), basis partnerwerk (kihon kumite) en uitleg van de kata (bunkai kumite) gemaakt. Deze vormen zijn zeer goed doordacht en uniek voor de organisatie Ryukyu Kobujutsu Hozon Shinkokai.

In het Kobujutsu traint men 8 wapens, deze zijn:

- Bo, stok van 1,80m lang
- Sai, metalen drietand
- Tonfa houten slag en stootwapen
- Nunchaku twee stokken verbonden met ketting of touw
- Kama sikkel, gebruikt als paar.
- Tekko boksbeugel
- Tinbe-Rochin schild met korte speer
- Surujin. Ketting met dolk

Net als bij het karate bevat het Kobujutsu de volgende onderdelen:

- Kihon (basis technieken)
- Kumite (partner oefening)
- Kata (vast geschreven vorm)

Wat is Ryukyu Kobujutsu

Het Ryukyu Kobujutsu is een van de grootste stijlen binnen het Kobudo. Het Kobudo is net als bij Kung-fu en Karate een overkoepelende term die meerdere stijlen en substijlen heeft. De definitie en uitleg van Kobudo en Kobujutsu geven hier meer uitleg over.

Definitie en betekenis van Kobujutsu en Kobudo

De woorden Kobudo en Kobujutsu bestaan uit de volgende onderdelen:

Ko = Oud,

Bu = Krijkskunst,

Do = De weg,

Jutsu = Methode

Dit geeft de volgende betekenissen:

Kobudo: *Oude Martial arts of De weg van de oude krijgskunst*

Kobujutsu: *“De klassieke methode van de krijgskunst*

Wat is Kobudo

Zoals de vertaling al omschrijft omhelst Kobudo alle oude Japanse krijgskunsten.

Het Kobudo dekt alle gewapende en ongewapende oude krijgskunst tradities (ontwikkeld door en voor de krijgers klasse ‘bushi’) die dateren van voor de Meiji restauratie rond 1868.

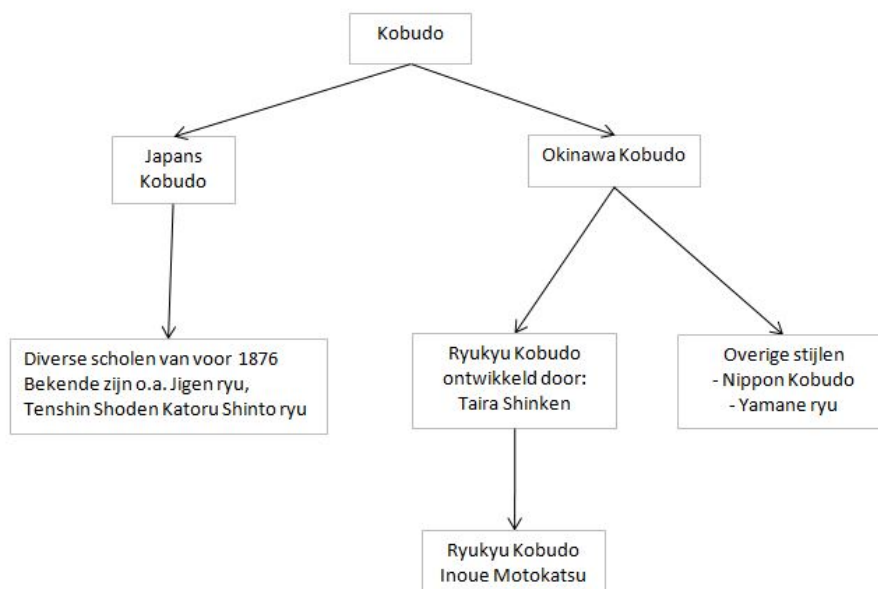
De Meiji restauratie vormt hiermee de scheidingslijn tussen het klassieke krijgskunsten en de moderne vechtsporten (Gendai budo) zoals karate, aikido en Judo.

In het Kobudo zijn er twee stromingen te vinden:

1. Okinawa Kobudo. (Kobudo afkomstig van de Okinawa Prefecture / Ryukyu Archipel)
2. Koryu Nippon Kobudo (Kobudo afkomstig van het Japans vasteland)

Het Japanse Kobudo omhelst zowel gewapende als ongewapende vechtkunsten, terwijl het Okinawa Kobudo enkel gewapende vechtkunsten bevat. Binnen het Okinawa Kobudo zijn er enkele stijlen die tegenwoordig nog worden beoefend.

Het Kobujutsu dat we trainen bij Budo Centrum Zeist is een van de grootste stijlen van het Okinawa Kobudo. Het moderne Okinawa Kobudo is ontwikkeld door Taira Shinken die de kennis van verschillende stijlen en meester combineerde tot 1 stijl. Het Kobujutsu is een gewapende vechtkunst die zich richt op het trainen van diverse houten en metalen hand wapens.

Bij Kobujutsu worden 8 wapens getraind, deze zijn:

- Bo stok van 182 cm
- Sai metalen drietand die als paar wordt gebruikt
- Tonfa houten handvat van een molensteen
- Nunchaku dorsvlegel
- Kama sikkelachtig wapen die ook als paar wordt gebruikt.
- Tekko boksbeugel
- Tinbe-Rochin speer en klein schild
- Surujin stalen ketting met verzwaard uiteinde

Training inhoud

Een training in Kobujutsu leert de beoefenaars niet alleen om letterlijk alles in zijn omgeving als wapen te leren herkennen en gebruiken, maar het maakt hen ook minder angstig voor wapens die tegen hen worden gebruikt. Tevens worden de reflexen van een persoon vele malen scherper en nemen inzichten in technieken en tactieken enorm toe. Feitelijk gezien ligt een training in Kobujutsu in het verlengde van iedere serieuze beoefening van de krijgskunsten. Bij elk wapen binnen het Kobujutsu worden de volgende onderdelen getraind:

- Kata - een voorgeschreven vorm die men individueel traint
- Bunkai vormen - toepassing van de Kata
- Kihon - basis technieken
- Kihon kumite - basis partnerwerk

Wapens

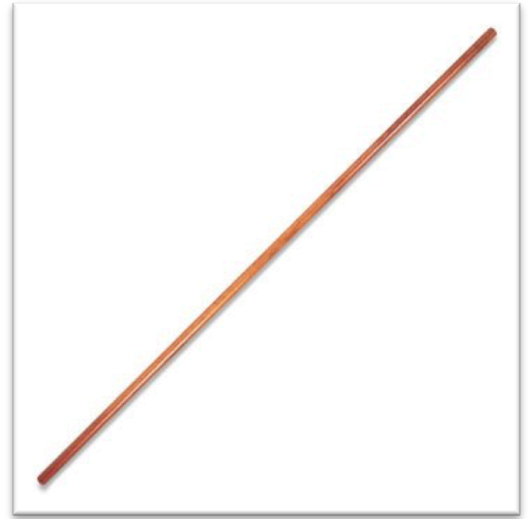
Bo

De Bo is met 22 kata's het meest gebruikte wapen binnen het Kobujutsu. De Bo wordt traditioneel gemaakt van rode eik of witte eik maar soms ook van bamboe en dennenbos. De Bo heeft doorgaans een van de twee volgende vormen:

1. Het formaat van de Bo heeft over de gehele lengte de zelfde dikte.
2. De vorm waarbij de uiteinden taps toelopen.

Een juist gewicht van de Bo is erg belangrijk. Het gewicht is namelijk afhankelijk van het gebruikte materiaal en belangrijk voor het correct uitvoeren van de technieken. Is de Bo te zwaar dan worden de technieken traag, maar als de Bo te licht is mist het de nodige kracht.

Het wapen is zeer geschikt voor aanvallen op langere afstand, waarbij een nauw verband is met het zwaard.

Sai

De Sai is een metalen drietand die in veel Aziatische krijgskunsten wordt gebruikt. De Sai wordt gebruikt als paar. Het wapen is van metaal en de lengte is afhankelijk van de lengte van de gebruikers onderarm. Wanneer het vastgehouden wordt dient de Sai ongeveer 3 cm langer dan de onderarm te zijn. Er is ook een Sai met een vorktand naar boven: de Manjisai. Deze heeft de vorm van een Swastika. Er zijn 8 Sai kata's.

TONFA

De tonfa is het derde wapen in het Kobujutsu. De tonfa is een houten slag en stoot wapen dat (net als de sai) als paar wordt gehanteerd. Het wordt langs de armen gebruikt om te weren en te stoten op een "Karate-achtige manier". Er worden "propeller-achtige" bewegingen mee uitgevoerd om mee te slaan en te weren. Er zijn 2 Tonfa kata's.

KAMA

De Kama is, binnen het Ryukyu Kobujutsu arsenaal, het eerste wapen met een snijdend blad. Er zijn tevens trainingsvariant waarbij de Kama een houten blad heeft.

De Kama is een sikkel die wordt gebruikt om mee te hakken, te stoten en te haken. De Kama wordt net als de Sai en Tonfa gebruikt als paar. Er zijn 3 Kama kata's.

NUNCHAKU

De Nunchaku bestaat uit twee stokken die aan het uiteinde verbonden worden door een korte ketting of touw. Algemeen wordt aangenomen dat de nunchaku oorspronkelijk een korte dorsvlegel was waarmee rijst gedorst werd.

De Nunchaku behoort tot het systeem van de Bo. Motokatsu Inoue noemde het dan ook "portable bo" je vouwt hem op en steekt hem in je zak. Het is een zeer geavanceerd systeem waarbij het accent ligt op directe tegenaanvallen dus zonder wering. Er zijn drie Nunchaku kata's.

TEKKO

De Tekko is een boksbeugel en wordt op een Karate-achtige manier gebruikt. Ze worden gebruikt als paar. De Tekko is het kleinste wapen uit de Ryukyu Kobujutsu verzameling en staat in Nederland, net als een houten Nunchaku, tegenwoordig op de lijst van verboden wapens.

De Tekko bevat een 1 tot 3 puntige rand aan de kant van de knokkels. Deze punten zijn ontworpen om kwetsbare plaatsen op het lichaam te raken. De Tekko kan van elk hard materiaal gemaakt worden en wordt zo gezien in aluminium, ijzer, staal of hout. Er is een Tekko Kata.

ROCHIN EN TINBE

Tinbe en Rochin is een schild en een kort speer-achtig steek wapen. De Tinbe (schild) kan gemaakt worden van diverse materialen, maar wordt vooral aangetroffen van riet, metaal of, voor demonstraties, het schild van een schildpad. Het schild is over het algemeen 45 cm lang en 38 cm breed.

Het handvat van de Rochin (korte speer) heeft dezelfde lengte als de onderarm. Daarop komt dan nog een punt, welke we in diverse vormen tegenkomen. De punten zijn vaak zo ontworpen dat er een zo groot mogelijke wond zou blijven in een echt gevecht. Het gewicht van de punt is belangrijk voor het gebruik van de speer. De speer wordt zowel met de punt kant als met de achterkant gebruikt voor slag- en steek- en bloktechnieken. Kobujutsu is het schild gemaakt van een schildpaddenschild. Er is een Tinbe Kata.

SURUJIN

Surujin wordt als achtste en laatste wapen geïntroduceerd in het systeem van Ryukyu Kobujutsu en bestaat uit een ketting met twee verzwaarde uiteinden. Pas voor 5e dan wordt men geacht dit wapen te beheersen.

We treffen het wapen aan in twee soorten, Tan Surujin (kort) en Naga Surujin (lang). De lengtes zijn respectievelijk ongeveer 150 cm en 230-240 cm. Traditioneel heeft de Surujin een dolk aan de ene kant en een zwaar uiteinde aan de andere kant van de ketting.

Geschiedenis

Het ontstaan van Kobudo en Kobujutsu gaat ongeveer 700 jaar terug waarbij de exacte oorsprong van veel Kata's dan ook niet te herleiden zijn. De tradities die deel uitmaken van het Kobujutsu zijn door vele generaties van mond op mond zijn overgedragen voordat deze ooit zou worden opgeschreven.

Het gemeenschappelijk verhaal is dat het Kobujutsu door burgers en voor al boeren is ontwikkeld om zich te kunnen verdedigen na het verbod op het dragen van wapens. Het Kobujutsu werd ontwikkeld rond hun traditionele landbouw werktuigen.

Echter wetenschappers hebben tot nu toe geen bewijs kunnen vinden voor de theorie dat boeren de kunst ontwikkeld hebben. De wetenschappers en historici hebben wel bewijzen die wijzen naar de Pechin Warrior klasse in Okinawa die verschillende vechtsporten beoefende en bestudeerd hebben in plaats van de Heimin of gewone burger. De oorsprong/wortels van modern Kobudo kan worden getraceerd tot het feodale Okinawa, Japan en het oude China.

Oorsprong van krijgskunsten in Okinawa / Ryukyu eilanden

Het karate en Kobujutsu werden in het verleden meer geïntrigeerd getraind.

Volgens Patrick McCarthy heeft het Thaise Muay Boran invloed gehad op de Okinawaanse bevolking die de kunst adopteerde in de kunst Ti'Gwa. Voor de oorsprong van de krijgskunsten waar later het karate en Kobujutsu uit zouden ontstaan ligt (volgens Simon Keegan) bij twee bronnen, deze zijn:

1. Bevoorrechte klassen van Chinese gemeenschap
2. Adel / bevoorrechte klasse van Okinawa (Peichin)

De Chinese gemeenschap leefde vanaf 1393 voornamelijk in de plaats Kumemura (Kume dorp) waar het Chinese Chuan Fa leerde en onderwezen. De lokale Okinawa bevolking noemde deze krijgskunst Toshu jutsu of Tode.

De Okinawaanse adel bezocht regelmatig Japan en China. De eerste voorbeelden hiervan zijn Wang Ji (Chinese gezant), Hama Higa (Wapen expert van Ryukyu) en de Motobu familie. Wang Ji leerde Hsing-I Quan aan Hama Higa en andere Okinawaanse adel. Vele van de Okinawaanse pioniers trainde het Emono Jutsu (wapen kunst) dat het Japanse zwaard, de Bo, het Chinese zwaard (Dao) en verschillende dorsvlegels.

Tijdens het trainen op Japan bij de Jigen Ryu school creëerde de Okinawanen en de Japanse Bushi vechtmethode die gebruik maakt van goedkope geïmproviseerde wapens zoals het uit China geïmporteerde Tonfa (Tuifa) en Nunchaku (Nishaku)

De Ryukyu archipel was tot 1429 verdeeld in 3 koninkrijken totdat koning Sho Hashi deze samenvoegde tot een koninkrijk. Gedurende de 14 tot de 16^e eeuw floreerde het Ryukyu koninkrijk in de handel met China, Japan en andere Aziatische landen. Deze handel zorgde voor veel invloeden op de eilanden en ook op de vechtkunsten. In deze periode van vrede was het voornamelijk de adel en de beveiligers van de handelsroute die zich bekwaamde in de krijgskunsten.

Halverwege de 1700 werd het Emono Jutsu van de Okinawanen en Japaners getraind naast de vechtkunst van de Okinawa adel (het Udundi en het Chinese Toshu Jutsu. Dit resulteerde in een nieuw meer Okinawaanse methode Uchinadi dat ook nog Toshu Jutsu of Tode Jutsu wordt genoemd.

20e eeuw

In het begin van de 20e eeuw was er in Japan de Taisho periode. In deze periode daalde de interesse van de bevolking in vormen van zelf ontwikkeling omdat het meer werd gezien als ouderwets (archaisch) en onnodig. Hierdoor daalde elk jaar de aanmeldingen van studenten die zich in de kunst wilde laten onderwijzen.

Zoals vermeld leerde men op de Ryukyu eilanden zowel ongewapend als gewapende vechtkunsten waar men leert om met één of meerdere wapens om te gaan. Ondanks dat het Karate een vogelvlucht nam in Japan en Okinawa (zoals bijvoorbeeld Funakoshi's stijl Shotokan) werd het wapengedeelte minder warm ontvangen in Japan. Dit kwam omdat de Japanners al een groot wapensysteem hadden.

Moderne Ryukyu Kobudo

In deze periode waren er een aantal meesters die zich ernstig zorgen maakten om het voortbestaan van het Ryukyu Kobudo dat leek uit te sterven. Funakoshi Gichin (1868-1957) en Taira Shinken (1897-1970) waren een van die meesters die de waarde van het behoud van de kunst erkende. Dit behoud van zowel een stuk cultureel erfgoed als wel een middel van het trainen van het lichaam, geest en ziel voor de volgende generatie. De Kobudo meesters begonnen met het redden van het Kobudo van de vergetelheid door het herstellen en promoten van de kunst. Taira Shinken was de voornaamste grootmeesters die toonaangevend is geweest in het ontwikkelen, vastleggen, uitbreiden en behoud van het hedendaagse Kobudo.

Taira Shinken

Voor judo is het Kano Jigoro, voor aikido is dat Ueshiba Morihei en voor de meeste karateka, ongeacht de stijl, kennen wel de naam van Funakoshi Gichin, grondlegger van Shotokan Karate. Door het meer gegrond zijn in de behouden van de Ryu Kyu cultuur dan in het aanpassen aan de moderne tijd maakte van Taira Shinken's erfenis een niet zo wijd verspreid maar wel een net zo belangrijke contributie als die van Funakoshi, Kano en Ueshiba.

Taira Shinken is in 1897 geboren op het Kume eiland in de Ryukyu archipel als Shinken Maezato.

Taira Shinken is door zijn opa geïntroduceerd in het Ryukyu Kobudo.

Door zijn fragiele postuur en koos hij in eerste instantie voor judo dat hem sterk en gespierd maakte, iets dat Kobudo niet kon. Op het vaste land van Japan kwam Shinken in aanraking met Ginchin Funakoshi die het karate promootte en Taira Shinken ruilde het judo in voor het karate van Funakoshi. Er gaan geruchten dat Funakoshi ook Kobudo aan Taira Shinken heeft geleerd, of dit waar is of niet Funakoshi heeft er in ieder geval er voor gezorgd dat Taira Shinken in contact kwam met Yakubi Moden en Mabuni Kenwa.

Taira Shinken's interesse ging verder dan alleen het karate van Funakoshi en daarom ging hij in 1929 Kobudo trainen bij Yakubi Moden die net als Funakoshi karate en Kobudo aan het promoten was in Japan. In 1933 kreeg Taira de leraarsbevoegdheid (Shihan-menkyo) van Yakubi Moden.

Yabku Moden

Net als veel van zijn tijdgenoten besloot Yabiku Moden om zijn lichaam en geest sterk te maken met als gevolg dat hij begon aan de studie van karatedo onder Itosu Sensei en Ryukyu Kobudo onder diverse leraren waaronder Tawata, Pechin Sensei en Chinen, Sanda Sensei.

Yabiku Moden studeerde Bojutsu onder Chinen Sanda en Sai-jutsu van Sanda Kanagusukuwa Yabiku Moden heeft ook Bo en Sai bestudeerd bij Tawada Peichin en karate van Itosu Anko welke de leraar was van Funakoshi.

Nadat Yabiku verhuisd was naar het Japanse vaste land (op zoek naar beter werk) stichtte hij rond 1911 de Ryukyu Kobujutsu Kenkyu Kai (Ryukyu Kobujutsu Research Association) om het Kobudo te bevorderen en te populariseren in heel Japan.

In 1934 ging Taira zich verder ontwikkelen bij Kenwa Mabuni die een gerespecteerd specialist was in Karate en Kobudo. Hier voegde hij nog een eigen kata's toe aan het uitgebreide systeem namelijk: de Bo kata Kongo, Jegenno-sai en twee nunchaku kata's en het Tekko Kata Maezato.

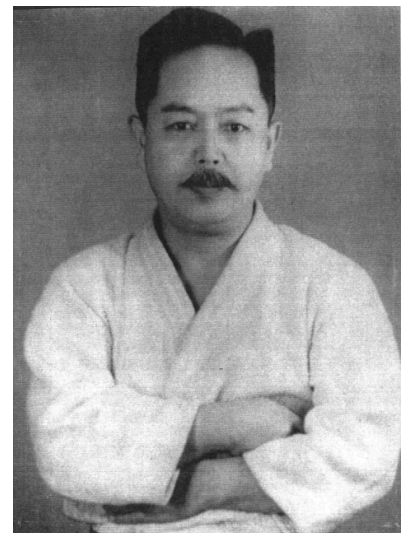
Kenwa Mabuni

Kenwa Mabuni (1889-1952) is geboren in 1889 op Okinawa en was een afstammeling van een krijgersklasse die de Okinawaanse heren voor honderden jaren gediend heeft. Op zijn 13e begon hij zijn vechtkunst training onder Yasutsune Itsou in het dorp Shuri.

Mabuni begon ook zijn Naha-Te studie onder Kanryo Higaonna nadat hij aan hem was voorgesteld door zijn jeugdvriend Miyagi Chogun. In die tijd waren Itosu en Higaonna de hoogste autoriteiten van karate en waren de ontwikkelaars van twee Okinawa Karate scholen: Shorin Ryu en Shorei-Ryu. Beide overleden toen Mabuni in zijn late twintiger jaren. Mabuni was ichiban-deshi (eerste leerling) van Itosu en werd benoemd tot tweede meester van Itosu-Kai. Na het overlijden van de twee grootmeesters begon Mabuni zijn studie te vervolgen in traditionele Okinawa wapens waarbij hij ook elementen van het Chinese Kung Fu probeerde te integreren.

Mabuni Sensei zijn onverzadigbare honger naar kata toen hij studeerde met meesters als Arakaki Kamadhenu (1840-1918), van wie hij de kata's Unshu, Niseishi, Sochin, Arakaki-sai en Arakaki-bo leerde. Hij mengde de kunst van Shuri-te en Naha-te om zo Shito-Ryu te creëren.

In 1940 vestigde Taira Shinken zich weer op Okinawa opende een dojo in Naha waarbij hij regelmatig terug ging om zijn leerlingen in Japan te onderrichten. Terug op Okinawa onderzocht en leerde hij de aanwezige kennis van verschillende Ryukyu wapens die langzaam verloren zouden zijn gegaan.

Yamani-ryu

In 1959 toen Taira Shinken Kobudo les gaf in een Goju-Ryu dojo in Naha op Okinawa hoorde hij over een groot bojutsu leraar die in de Kakazu gedeelte van Tomigusuku woonde. Zijn nieuwsgierigheid bracht hem naar Tomigusuku en werd een student van Yamani-ryu Bojutsu. Hier leerde Taira Shinken mede student Akamine Eisuke kennen.

Taira Shinken nalatenschap

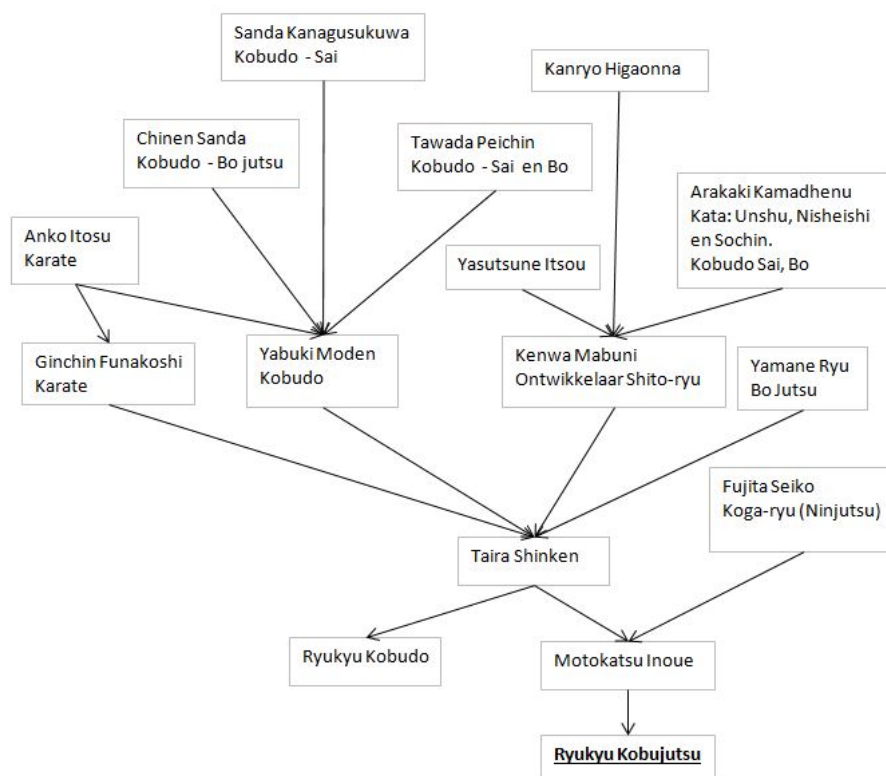
Gedurende zijn training onder de meesters verzamelde Taira Shinken 42 kata's verdeeld over 8 wapens. Om de kunst te bewaren richtte Taira Shinken de Ryūkyū Kobudo Hozon Shinkokai op.

In 1970 verkeerde Taira Shinken in slechte gezondheid waardoor hij stappen ondernam om zijn erfenis aan zijn studenten toe te vertrouwen om te voorkomen dat zijn levenswerk zou verdwijnen. Na zijn dood werd Taira Shinken in Okinawa opgevolgd door Akamine Eisuke en op het Japanse vasteland opgevolgd door Inoue Motokatsu. Later dat jaar, werd Akamine Eisuke door de raad van bestuur van de Ryukyu Kobudo Hozon Shinkokai benoemd als de tweede president van de organisatie.

Motokatsu Inoue

Inoue Motokatsu (Bujutsu naam: Gansho) is geboren op 2 december 1918 in Tokyo. Zijn bujutsu opleiding begon reeds vanaf jonge leeftijd. Zijn eerste en belangrijkste leraar en mentor was Fujita Seiko, de 14e grootmeester van de Koga Ryu (ninjutsu) en Shihan in het Shingetsu-ryu Shuriken Jutsu. Deze Fujita Seiko was de lijfwacht van Motokatsu's vader Inoue Saburo, generaal in het Japanse leger. Omdat deze lijfwacht er altijd was, leerde Motokatsu zijn beginselen van Fujita Seiko. Inoue Motokatsu werd door Fujita Seiko in de loop van de jaren geïntroduceerd bij verschillende grootmeesters van verschillende disciplines om daar te trainen. Na zijn 18e jaar werd hij bij Taira Shinken geïntroduceerd. Inoue Motokatsu werd Taira Shinken's hoogst gegradueerde student. In augustus 1969 verkreeg hij zijn Hanshi certificaat.

Inoue Motokatsu heeft alle 42 kobujutsu kata direct onderwezen gekregen van Taira Shinken. In opdracht van Taira Shinken heeft hij het kobujutsu verder gesystematiseerd: van ieder wapen heeft hij basisvormen (kihon), basis partnerwerk (kihon kumite) en uitleg van de kata (bunkai kumite) gemaakt. Deze vormen zijn zeer goed doordacht en uniek voor de organisatie Ryukyu Kobujutsu Hozon Shinkokai. Inoue Gansho Hanshi is overleden op 1 januari 1993.

De zoon van Inoue Gansho, Inoue Kisho Hanshi, heeft alle kennis overgedragen gekregen van zijn vader. Momenteel is hij Chief Instructor en Voorzitter van de Ryukyu Kobujutsu Hozon Shinko Kai Japan. De organisatie bewaart en promoot vandaag de dag 42 wapen kata en de manier waarop de wapens gebruikt worden in kihon en bunkai-vormen.